

Biskupství plzeňské

Vážená paní
Mgr. et Mgr. Helena Plitzová, starostka
Velké náměstí 144
364 52 Žlutice

Váš dopis ze dne:

Vyřizuje:
JUDr. Klail

Naše značka:
865/23 – PR 24/23

V Plzni dne:
5. 4. 2023

Věc: podnět k jednání stran kostela svatého Mikuláše ve Žluticích

Vážená paní starostko, vážení zastupitelé města Žlutice,

dovoluji si se na Vás obrátit v záležitosti týkající se budoucnosti kostela svatého Mikuláše ve Žluticích.

Jsme si vědomi krásy a významu této dominanty, jež se nachází ve Vaší obci, rovněž ale i jejího technického stavu, který přes všechnu snahu farnosti Žlutice, jež je však limitována jejími ekonomickými a personálními možnostmi, není zcela útěšný. Je jistě pozitivní, že se podařilo v posledních letech zrealizovat opravu střechy kostela, avšak finanční situace farnosti, která mimo jiné vlastní mnoho dalších kostelů, není taková, aby byla schopna další případnou rekonstrukci objektu finančně pokrýt.

V současné době, kterou z pohledu života české církve lze z hlediska jejího ekonomického zajištění, nazvat jako postrestituční, jsou již odhadnutelné příjmy a výdaje jak plzeňské diecéze, do které místní farnost patří, tak farnosti samotné. Žel z těchto je zřejmé, že farnost Žlutice nebude zdaleka schopná se postarat s péčí řádného hospodáře o všechny kostely, které vlastní. Celkem z pochopitelných důvodů v centru jejího zájmu pak bude péče o ty kostely, které jsou plně aktivně využívány k pastorační, tj. zejména konají se v nich celoročně pravidelné bohoslužby. Je i pro nás smutnou, leč pravdivou reflexí, že o hřbitovní kostel ve Žluticích se dlouhodobě starat nemůžeme. Nejde přitom jen o důvody ekonomické, ale i personální, jakož i snahu najít do budoucnosti takového vlastníka, který by našel nový rozumný způsob využití kostela pro širší veřejnost a této dominantu města zpřístupnil. Domníváme se, že tím nejvhodnějším kandidátem takového vlastníka je Vaše město coby místní samospráva, a proto činíme tuto nabídku předání kostela, jež je reflexí významné změny poměrů oproti době, kdy byl kostel stavěn, jakož i dalších mnoha staletí. V dané době nebylo prakticky významného rozdílu mezi farní obcí a obcí jako takovou, obě entity se vzájemně, pokud jde o personální substrát, prolínaly. Dnes bohužel farní obec ve Žluticích nemá v žádném případě sílu a možnosti se o kostel starat. Toto má minimálně dva významné dopady:

1) způsob a možnosti využití této stavby jsou oproti minulosti mnohem menší. Mons. Tomáš Holub, biskup plzeňský, by si přitom moc přál, aby se v diecézi kostely otevřely i těm lidem, kteří nemají užší vztah k církvi a necítí potřebu navštěvovat katolické bohoslužby. Bylo by dobré, pokud i v kostele ve Vaší obci by se konaly koncerty při různých příležitostech, je jistě prospěšná i hojně navštěvovaná tzv. Noc kostelů, kdy do kostela zavítá řada místních, kteří tam jindy cestu nenajdou. S případným převodem kostela tak spojujeme i očekávání, jež je stvrzeno v řadě případů, kde k převodu kostela již došlo, že totiž se kostel otevře ještě více pro řadu dalších civilních příležitostí jeho využití.

2) ekonomické – je zřejmé, že dřívější početná farní obec byla mnohem lépe schopna vydržovat kostel. Dnešní realita je však taková, že příjmy ze sbírek ve Žluticích sotva pokryjí běžné provozní náklady (elektrina, nutné liturgické pomůcky – svíce apod.), rozhodně to ale nejsou prostředky, ze kterých by šlo

financovat náklady nutné na dokončení základních rekonstrukčních prací na kostele, bohužel nemohou stačit ani na případné min. podíly nutné pro čerpání dotací případně získaných na opravu kostela. To vše pak za situace, kdy i po odborné stránce je velmi náročné zajistit administrativní a stavebně dozorový aparát, aby objednatel bděl nad způsobem, kvalitou a cenou prováděných prací na kostele (v celé diecézi je zaměstnáno pouze šest vikariátních techniků, budov ke správě je přitom několik set). Tyto skutečnosti jsou – alespoň jak já to vnímám – spíše smutné pro realitu, v níž se církev nachází, a obávám se, že žádný ze současných trendů nevypovídá o tom, že by se něco zásadního mělo změnit. Ačkoliv mediálně je občas církev do budoucna vnímána jako bohatá instituce, skutečnost min. v západních Čechách je taková, že církev čeká „boj o ekonomické přežití“, neboť bude muset svým úsilím a správou vráceného majetku v rámci naturální restituce (tj. správou zemědělských a lesních pozemků), jakož i hospodařením s finančními prostředky v rámci tzv. finanční renty, vydělat na svůj provoz, tedy kromě jiného vůbec na to, aby nějaký duchovní ve Žluticích mohl být. Vnímání této reality se nám jeví jako pravdivá reflexe skutečnosti, na kterou je potřeba, abychom se především my sami připravili, v míře přiměřené pak ji sdělujeme i našim partnerům, mezi které města pochopitelně patří.

Je přitom skutečností, že i kostel sv. Mikuláše ve Žluticích je jednou z nejstarších památek na území města, která je, co do kulturně historického pohledu, velmi významná. Kostel je nepochybně krásnou dominantou této části města a je dobré, aby byl zachován pro další generace. V tomto směru však jeho role je již jiná a v podstatě příliš nesouvisí s jeho původní základní funkcí.

I když je nám zřejmé, že město zastupuje zájmy občanů a má usilovat o uspokojení těch nejdůležitějších veřejných potřeb, přesto mám za to, že z nadčasového hlediska k zasazení se o to, aby krásná stavba kostela nadále mohla být na pohlednicích města, by se odvaha, a i potřebné peníze, najít měly. Konečně není pochopitelně kostel ve Žluticích jediným takovým na území plzeňské diecéze (pokrývající přibližně Plzeňský a Karlovarský kraj) a je potřeba vnímat, že obce, které odvahu měly, již v řadě případů mají na svých návších zdobivé opravené dominanty (namátkou lze zmínit např. město Všeruby (u Plzně) či obce Bukovec či Nezdice u Přeštic), a to v mnoha případech převážně z dotačních titulů, na které na rozdíl od církve dosáhnou obce a města.

Vážená paní starostko, vážení zastupitelé, byli bychom moc rádi, kdybyste se naší nabídkou zabývali po všech stránkách (nejen ryze ekonomických) a kdyby se nám podařilo navázat hlubší spolupráci a symbiosu stran hřbitovního kostela svatého Mikuláše ve Žluticích. S politováním pak přijímáme pravděpodobně nezpochybnitelný fakt, že dlouhodobým perspektivním vlastníkem kostela je město, nikoliv zdejší farnost. Spolupráce by mohla být realizována na základě darovací smlouvy, jejímž předmětem by byl kostel i přilehlý hřbitov s márnicí za současného zřízení věcného břemene užívání převedených nemovitostí k pastoračním účelům, popř. užívání kněžských hrobových míst.

V případě zájmu bych požádal JUDr. Jana Klaila, který má tuto problematiku na biskupství na starosti, a to jak po stránce organizační, tak právní, k poskytnutí vysvětlení postojů diecéze a zodpovězení případných dalších dotazů.

Díky předem, že se naší nabídkou zabýváte a zůstáváme s úctou!

P. Petr Hruška
generální vikář